

MELLÉKLET – A DR. KUCSERA FERENC EMLÉKNAP BEVEZETÉSÉHEZ

Dr. Kucsera Ferenc, mint újmisésként került első szolgálati helyére, Szentendrre káplánnak. Itt különösen az iskolai hitoktatás során a gyerekekkel való szeretetteljes foglalkozással és a helyi katolikus legényegyletben végzett lelkipásztori tevékenységével sikerült a katolikus és nem-katolikus szentendrei rokonszenvét is elnyernie.

1919 júniusában több helyen felkelés tört ki a proletárdiktatúra ellen. 1919. június 24-én este Kada Mihály plébános három szentendrei férfi kérésére kiadta a templomtorony kulcsait, hogy félreverjék a harangokat, megadva ezzel a jelt a vörös uralom elleni felkelésre Szentendrén. Ennek hatására nagy tömeg gyűlt össze a főtéren, lefegyverezték a Vörös Őrséget és elzavarták a vörös uralom szentendrei képviselőit.

A budapesti fegyveres felkelést 1919. június 25-e reggelére már vérbe fojtották. Még aznap délután egy 17 tagú különítmény érkezett Budapestről Szentendrre az ottani „ellenforradalom” leverésére. A teljhatalmú szentendrei városparancsnok Chudy Ferenc budapesti pincér lett. Jancsik Károly kerületi vörös parancsnok megbízta őt, hogy Szentendrén a legnagyobb terrorral járjon el. Ozorai József és Navarra Jenő pomázi direktórium tagok, valamint Schrötter Aladár, a szentendrei direktórium tagja meggyőzték Chudy Ferencet, hogy Kucsera Ferenc veszélyes ellenforradalmár, s ha valaki, ő biztosan tud a harangok félreveréséről.

Ezt követően öten rátörtek a plébánián már éjszakai pihenőjére készülő káplánra, s vallatták a félrevert harangok kapcsán, de ő nem adott választ. Ezért átkísérték a Duna-parthoz közeli Weresmarthy-villába, az ott berendezett szentendrei párházba. Itt tovább vallatták a harangozók kiléte felől, de ő továbbra sem mondott egy nevet sem. Chudy, a vallatásnál jelenlévő direktórium tagok egyetértésével úgy döntött, hogy ki kell végezni a papot.

Klincsek Iván, aki fogolytársa volt Kucsera Ferencnek a Weresmarthy-villában, így emlékezett vissza a fiatal káplán utolsó óráira: „1919. évi június hó 25-én éjjel, fél 11 órakor hozták fel a vörösök dr. Kucserát a Weresmarthy-villába. Összekulcsolt kezekkel állt hóhérai előtt. Ajka csendesen mozgott, látszott, hogy Istennel társalog. Tekintete a végtelenbe meredt, már élve sem a földön járt lelke. Mikor a pribékek ráordítottak, hogy valljon – mert vallomásával megmentheti életét –, halkan, de öntudatosan ennyit mondott: »Magamról már mindent elmondtam, amit tudok – másokról nem mondok semmit.« Ezek voltak utolsó szavai. Mikor kimondták rá, hogy ki fogják végezni, mindig sápadt arca egy árnyalattal még halványabb lett, de szemei a petróleumlámpa fényénél egész különösen csillantak meg. Úgy látszik, már a túlvilágot látta. Azután elvitték...”

23.30-kor öten kísérték Kucsera Ferencet a villától körülbelül ötven méterre lévő Duna-partra: Darázs István 28 éves géplakatos, a kivégzőosztag parancsnoka, Marinovits Miklós 24 éves szabósegéd, Dudás János 20 éves vasesztergályos, vörös örök, valamint két ismeretlen vörös ör. Áldozatukat a víz mellett arccal Leányfalu felé állították, s hátulról lőttek rá. Chudy Ferenc utasítására Kucsera Ferenc holttestét reggelig a kivégzés helyszínén kellett hagyni, azonban a bátor hívek egy csoportja virrasztott, imádkozott szeretett káplánja mellett.

Június 26-án a terrorkülönítményesek Kucsera Ferenc testét elvitték az alsó temető árkába, ahol koporsóba helyezés nélkül hányták rá földet. A direktórium ezen a napon – tehát utólag – állította ki a halálos ítéletről szóló iratot. Június 27-e reggelére a gyászoló szentendrei valóságos virágerdővel borították be az elhantolás helyét. Gyorsan terjedt az önkényes kivégzés híre, s Joanovics vármegyei direktórium elnök – aki rosszállotta a kivégzést – vizsgálatot rendelt el az ügyben.

Ez is lehetett az oka, hogy 1919. június 28-án a kommunista hatóság a szentendrei kérésére megengedte, hogy Kucsera Ferenc holttestét egyházi szertartással, bár teljes csendben (egyelőre csak a temetőkerítés mellett) eltemethessék. Többszöri exhumálás után sírja ma a szentendrei kálvárián van. Emlékhelyeit 1950 után felszámolták, majd 1993-ban a Duna-parton – nem messze kivégzésének helyétől – öntöttvas emlékkeresztet állítottak a szentendrei kálvárián. Ma a Magyar Katolikus Egyház Dr. Kucsera Ferencet vértanúi között tiszteli.